

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-77-16>

УДК 338.48:640.4 (477):005.21

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE HOSPITALITY INDUSTRY OF UKRAINE UNDER CONDITIONS OF UNCERTAINTY

Філіпчук Сергій Сергійович

аспірант кафедри туризму та готельно-ресторанної справи,
Луцький національний технічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-0567-5480>

Filipchuk Serhii

Lutsk National Technical University

У статті розкрито теоретико-методичні засади та практичні підходи до інноваційного розвитку індустрії гостинності України. Обґрунтовано, що інновації виступають важливим інструментом підвищення гнучкості, стійкості та конкурентоспроможності підприємств гостинності у кризовий період. Здійснено узагальнення уніфікованих принципів інноваційного розвитку суб'єктів гостинності. На основі порівняльного аналізу світового досвіду, окреслено ефективні моделі впровадження інновацій в умовах воєнних та економічних криз, які можуть бути адаптовані до українських реалій. Проведено аналіз динаміки кількості суб'єктів господарювання у сфері гостинності. Виокремлено стратегічні напрями інноваційного розвитку індустрії гостинності України. Доведено, що реалізація зазначених напрямів дозволить сформувати ефективну модель функціонування індустрії гостинності та сприятиме післявоєнному відновленню.

Ключові слова: інновації, гостинність, конкурентоспроможність, суб'єкти підприємництва, інструменти розвитку.

The article reveals the theoretical and methodological foundations as well as practical approaches to the innovative development of Ukraine's hospitality industry under conditions of contemporary multifaceted uncertainty caused by geopolitical, socio-economic, and security challenges. The study employs a combination of general scientific and specialized methods that ensured a comprehensive analysis of the issue of innovative development in the hospitality sector under uncertainty. It is substantiated that innovation serves as a crucial tool for enhancing the flexibility, resilience, and competitiveness of hospitality enterprises during periods of crisis. A generalization of unified principles of innovative development is provided, among which particular attention is given to customer orientation, leadership, employee involvement, process and systems-based management approaches, continuous improvement, adaptability, innovativeness, and social responsibility. Based on a comparative analysis of international experience, effective models for implementing innovations under conditions of military and economic crises are outlined, with emphasis on their potential adaptation to the Ukrainian context. The dynamics of the number of economic entities in the hospitality sector are analyzed. The results indicate the dominance of individual entrepreneurs in the industry's structure, reflecting a high level of flexibility and readiness of small businesses to implement innovations. Strategic directions for the innovative development of Ukraine's hospitality industry are identified, including service digitalization, business process automation, implementation of contactless technologies, development of sustainable and gastronomic initiatives, promotion of inclusivity, enhancement of personnel qualifications, and ensuring cybersecurity. It is demonstrated that comprehensive implementation of these directions will enable entities to form an effective model of hospitality industry functioning in the face of ongoing challenges and will contribute to the post-war recovery of Ukraine's tourism attractiveness. The research materials can be used in the development of regional programs and strategies for the advancement of the hospitality sector.

Keywords: innovations, hospitality, competitiveness, business entities, development tools.

Постановка проблеми. Індустрія гостинності України, як одна з найбільш вразливих до зовнішніх чинників, зазнала суттєвих змін під впливом воєнної агресії росії, пандемічних обмежень, економічної нестабільності. У таких умовах традиційні механізми функціонування підприємств втрачають свою ефективність, що вимагає пошуку нових інструментів розвитку, здатних забезпечити адаптивність, гнучкість і довгострокову життєздатність індустрії. Одним із таких інструментів виступає інноваційний розвиток, який охоплює цифровізацію сервісів, автоматизацію бізнес-процесів, модернізацію управлінських підходів, орієнтацію на сталий розвиток і соціальну відповідальність [5]. Попри наявність окремих позитивних ініціатив, інноваційна активність підприємств гостинності в Україні залишається фрагментарною та не має системного характеру. Недостатня підтримка з боку держави, обмеженість інвестиційних ресурсів, низький рівень технологічної оснащеності та відсутність цілісної національної стратегії інноваційного розвитку стримують потенціал досліджуваної сфери. Крім того, рівень готовності малого та середнього бізнесу до цифрової трансформації є нерівномірним і залежить від регіональних і соціально-економічних умов. У зв'язку з цим виникає потреба в теоретичному осмисленні та практичному моделюванні інноваційних напрямків розвитку індустрії гостинності України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Аналіз сучасної наукової літератури свідчить про значний інтерес дослідників до проблеми інноваційного розвитку індустрії гостинності в умовах глобальних змін, цифрової трансформації та викликів війни. Зокрема, у статті Благополучної А. та інших [1] акцентовано увагу на застосуванні штучного інтелекту для персоналізації сервісу в готелях і ресторанах, що розглядається як важливий чинник підвищення якості сервісу. Вдовічена О. та Паламарек К. [2] досліджують вплив світових інноваційних технологій, зокрема автоматизації, smart-систем, на модернізацію готельно-ресторанного бізнесу, підкреслюючи важливість адаптації таких практик в українському контексті. У праці Д'яконової А. та інших [4] інноваційні технології розглядаються як інструмент формування стратегії управління якістю послуг, що особливо актуально в умовах конкурентного середовища.

В дослідженнях Кіш Г. [5], Ковальчука С. [6], Лисюк Т. і інших [7] акцентовано увагу на технологічній модернізації діяльності підпри-

ємств індустрії гостинності, вказуючи на необхідність цифрової грамотності персоналу, розбудови інформаційних систем та впровадження автоматизованих рішень. Публікації Матвійчук Л. та Смаль Б. [8], а також Сірої Е. і інших [12] підкреслюють регіональні особливості та перспективи післявоєнного відновлення, пов'язані з розвитком локальних туристичних брендів, екоорієнтованих ініціатив і міжсекторної співпраці. У роботі Мельник Т. і Дробот О. [9] досліджено безпосередній вплив війни на індустрію гостинності в Україні, окреслено проблеми збереження кадрового потенціалу, функціонування інфраструктури та безпеки гостей. В публікації Дащук Ю. та Матвійчук Л. [3] розглянуто туристичну політику в умовах сучасних викликів, яка має прямий вплив на формування інноваційних підходів у сфері гостинності. Незважаючи на значну кількість праць з інноваційного розвитку індустрії гостинності, потребують систематизації та інтеграції в єдину концептуальну рамку, інноваційні напрямки розвитку індустрії гостинності України, що враховують поточні загрози, регіональні особливості та стратегічні вектори трансформації сфери в Україні.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри наявні дослідження, присвячені модернізації та розвитку індустрії гостинності в Україні, питання інноваційного трансформування цієї сфери в умовах багатовекторної невизначеності залишаються недостатньо вивченими. Зокрема, наукова література обмежено розглядає вплив зовнішніх кризових чинників, таких як війна, внутрішнє переміщення населення, руйнування туристичної інфраструктури, дестабілізація логістичних ланцюгів, на здатність підприємств гостинності генерувати та впроваджувати інновації [4]. Також недостатньо розкритими залишаються питання формування інституційного середовища для підтримки інновацій, адаптації світового досвіду до національного контексту та побудови ефективних моделей партнерства між державою, бізнесом і громадами у процесі впровадження інновацій. В умовах сучасної невизначеності надзвичайно актуальним стає виявлення саме тих інноваційних напрямків, які здатні забезпечити стійкість сфери, підвищити її адаптивність та конкурентоспроможність на внутрішньому і зовнішньому ринках.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є обґрунтування теоретичних засад і визначення практичних

орієнтирів інноваційного розвитку індустрії гостинності України. Для досягнення цієї мети проаналізовано сучасні наукові підходи до розуміння ролі інновацій у сфері гостинності, охарактеризовано уніфіковані принципи інноваційного розвитку підприємств гостинності, досліджено міжнародний досвід трансформацій у періоди криз, проаналізовано динаміку кількості суб'єктів гостинності як основу для впровадження інновацій, визначено пріоритетні інноваційні напрямки для українського контексту та сформульовано практичні рекомендації щодо посилення інноваційного потенціалу сфери гостинності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Індустрія гостинності України в умовах глибоких соціально-економічних трансформацій, спричинених війною, глобальними кризами та змінами споживчих очікувань, потребує переосмислення підходів до свого розвитку. Традиційні моделі ведення бізнесу втрачають ефективність, поступаючись місцем інноваційним рішенням, що базуються на цифрових технологіях, сталості та гнучкому управлінні [1]. Світовий досвід підтверджує, що саме інновації є драйвером відновлення та модернізації індустрії гостинності в умовах невизначеності.

Сучасні виклики, в тому числі воєнна агресія, внутрішнє переміщення населення, руйнування інфраструктури та зростання запитів на безпечний, якісний сервіс, актуалізують

необхідність впровадження нових технологічних і організаційних рішень. Інноваційний розвиток підприємств індустрії гостинності України ґрунтується на дотриманні уніфікованих принципів, що забезпечують стратегічну адаптивність і конкурентоспроможність (таблиця 1).

Сьогодні індустрія гостинності України потребує системного впровадження інноваційних підходів. У цьому контексті важливу роль відіграють уніфіковані принципи інноваційного розвитку, серед яких домінує орієнтація на споживача, тобто глибоке розуміння його потреб, персоналізація послуг і забезпечення високої якості обслуговування. Важливим є принцип лідерства, що охоплює формування стратегічного бачення і мотивацію персоналу до змін [3]. Залучення працівників передбачає їхню активну участь у процесах інноваційного вдосконалення та розвитку професійних компетенцій. Процесний підхід дозволяє розглядати діяльність підприємств гостинності як систему взаємопов'язаних процесів, що потребує їх оптимізацію, тоді як системний підхід забезпечує їх інтеграцію в загальну модель управління якістю. Принцип постійного вдосконалення стимулює безперервне оновлення всіх аспектів діяльності підприємства, впровадження нових технологій та управлінських рішень. Інноваційність та адаптивність передбачають здатність підприємств гостинності гнучко реагувати на зміни

Таблиця 1

Уніфіковані принципи інноваційного розвитку підприємств індустрії гостинності

Принципи	Характеристики
Орієнтація на споживача	Визначення та задоволення потреб і очікувань споживачів, забезпечення високого рівня сервісу та персоналізації послуг.
Лідерство	Створення єдиного бачення та спрямованості для всіх працівників, мотивація своєї команди на досягнення високих стандартів якості.
Залучення працівників	Залучення працівників до процесу забезпечення якості, забезпечення належного навчання та розвитку персоналу.
Процесний підхід	Розгляд діяльності як системи взаємопов'язаних процесів, оптимізація та управління процесами для досягнення ефективності та результативності.
Системний підхід до управління	Розуміння та управління системою взаємопов'язаних процесів як єдиного цілого, забезпечення узгодженості та інтеграції елементів системи якості.
Постійне вдосконалення	Постійне вдосконалення всіх аспектів діяльності, впровадження інновацій та нових технологій для підвищення якості та ефективності.
Інновації та адаптивність	Впровадження інновацій та здатність швидко адаптуватися до змін на ринку, забезпечення гнучкості та готовності до змін.
Соціальна відповідальність	Дотримання принципів соціальної відповідальності, включаючи екологічну стійкість та етичне ведення бізнесу, внесок у розвиток місцевих громад та охорону довкілля.

Джерело: доповнено автором на основі [3; 6; 7; 9; 12]

ринкової кон'юнктури, запроваджуючи сучасні інструменти цифровізації та трансформації сервісних моделей. Важливим є принцип соціальної відповідальності, що фокусується на екологічній стійкості, етичному веденні бізнесу та активній участі у розвитку локальних громад [7]. Сукупність зазначених принципів формує концептуальну основу для ефективного інноваційного розвитку підприємств гостинності в умовах невизначеності та сприяє довгостроковій стабілізації сервісної сфери.

Актуальним для України, яка наразі перебуває у стані війни та прагне інтегруватися до європейського простору, є вивчення світового досвіду інноваційного розвитку (таблиця 2). Адаптація успішних моделей інноваційного розвитку гостинності може стати стратегічною основою для формування ефективної політики модернізації сфери гостинності в Україні.

Інноваційний розвиток підприємств індустрії гостинності у світі демонструє широкий спектр стратегій, що базуються на поєднанні цифрових технологій, адаптивного управління, сталого розвитку та досвіду подолання кризових ситуацій. Так, Ізраїль активно розвиває цифровізацію сервісів у готельному секторі [2]. В умовах постійної військової

загрози країна зосереджується на технологіях безпеки, резервному енергозабезпеченні та підготовці персоналу до роботи в кризових обставинах, що створює унікальний досвід управління ризиками в індустрії гостинності.

Європейські країни також демонструють приклади стратегічного інноваційного поступу. Наприклад, Польща реалізує програми модернізації малих готелів за підтримки ЄС, розвиває гастрономічний туризм і активно підтримує стартапи у сфері гостинності [8]. Після 2022 року країна значно розширила інфраструктуру для підтримки українських біженців, що стало поштовхом до розвитку соціально орієнтованих інновацій. Хорватія, маючи досвід поствоєнного відновлення, зробила ставку на сталий розвиток туризму, реставрацію інфраструктури, впровадження цифрових сервісів і регіональне брендування, інтегруючись з інноваційними програмами ЄС. Німеччина розглядає туристичну індустрію як інструмент культурного й економічного відновлення. У Південній Кореї активно впроваджуються роботизовані готелі, автоматизація сервісу [10]. Після Корейської війни країна зробила ставку на високотехнологічний розвиток, що згодом перетворився на основу

Таблиця 2

Світовий досвід інноваційного розвитку підприємств індустрії гостинності

Країна	Інноваційні практики	Особливості досвіду в умовах кризи
Ізраїль	Цифровізація сервісу, мобільні додатки для бронювання та безконтактного обслуговування, кібербезпека для готельного бізнесу, розумні готельні системи.	В умовах постійної військової загрози активно впроваджуються технології безпеки, резервне енергозабезпечення, психологічна підготовка персоналу.
Польща	Розвиток гастрономічного туризму, підтримка стартапів у сфері гостинності, модернізація малих готелів за програмами ЄС, впровадження «зелених» технологій.	Після Другої світової війни Польща зробила ставку на регіональне відновлення, а після 2022 року посилила підтримку українських біженців через розширення інфраструктури.
Хорватія	Реставрація туристичної інфраструктури, цифрові сервіси, брендування регіонів, розвиток еко-гостинності, інтеграція з ЄС-програмами.	Після воєнних дій у 1990-х роках активно використовувала туризм як відновлювальний сектор економіки, зосередившись на сталому розвитку.
Південна Корея	Роботизовані готелі, big data-аналітика, розумні кімнати, VR/AR для туристичних маршрутів, автоматизація процесів обслуговування.	Після Корейської війни країна інвестувала у високі технології, що згодом стали основою інноваційної сфери гостинності.
Німеччина	Smart-готелі, енергоефективність, індустрія 4.0 в готельному бізнесі, інтеграція цифрових платформ.	Після Другої світової війни активно підтримувала реконструкцію туристичної галузі як інструмент культурного відновлення.

Джерело: доповнено автором на основі [2; 3; 8; 10]

інновацій у сфері гостинності. Міжнародний досвід свідчить про важливу роль інновацій у стратегіях антикризового управління та розвитку гостинності. Зазначені приклади можуть слугувати орієнтиром для українських підприємств у розробці власної моделі інноваційного розвитку в умовах сучасних викликів.

Для України, яка сьогодні переживає глобу багаторівневу кризу внаслідок військової агресії росії, доцільно активно впроваджувати цифрові технології в сервісі гостей (мобільні додатки, безконтактні сервіси, системи управління безпекою); підтримувати малий та середній бізнес через програми грантів та регіонального розвитку, подібно до європейських практик; розвивати еко- і гастротуризм та брендування територій як складової післявоєнного відновлення. Доцільно адаптувати високотехнологічні рішення для модернізації українських готелів і закладів гостинності. Адаптація найкращих світових практик до українських реалій дозволить створити основу для інноваційного прориву в індустрії гостинності, сприятиме її стійкому функціонуванню та забезпечить зростання туристичної привабливості країни.

Аналіз кількісних змін суб'єктів гостинності України, дозволяє глибше оцінити готовність індустрії до впровадження інновацій, її адаптивність до зовнішніх викликів і здатність до трансформації. Особливої актуальності це набуває в умовах невизначеності, пов'язаної з воєнними діями, економічною нестабіль-

ністю та глобальними кризами, що вимагають нових підходів до організації та управління підприємствами сфери гостинності. Динаміка кількості суб'єктів гостинності України представлена на рис. 1.

Динаміка кількості суб'єктів гостинності в Україні, свідчить про наявність стійкої основи для запровадження новацій, передусім завдяки значній частці фізичних осіб-підприємців. Саме малий бізнес, що домінує в структурі гостинності, має більшу гнучкість, здатність швидко адаптуватися до ринкових змін та впроваджувати нові технології, сервіси і формати обслуговування. Незважаючи на періодичні спади в окремі роки, пов'язані з кризами, у 2023 році спостерігається відновлення підприємницької активності, що засвідчує високий рівень життєздатності та відкритості сфери до інновацій. В умовах невизначеності цей людський і організаційний ресурс може стати каталізатором цифрової трансформації, розвитку сталих рішень, модернізації сервісів і впровадження нових бізнес-моделей у сфері гостинності.

Проведений аналіз дозволив визначити інноваційні напрямки розвитку індустрії гостинності України, що представлено в табл. 3.

Інноваційний розвиток індустрії гостинності України потребує системного підходу, орієнтованого на впровадження сучасних технологій, підвищення сервісної якості та адаптацію до глобальних трендів. До пріоритетних напрямів, пропонуємо віднести цифровізацію

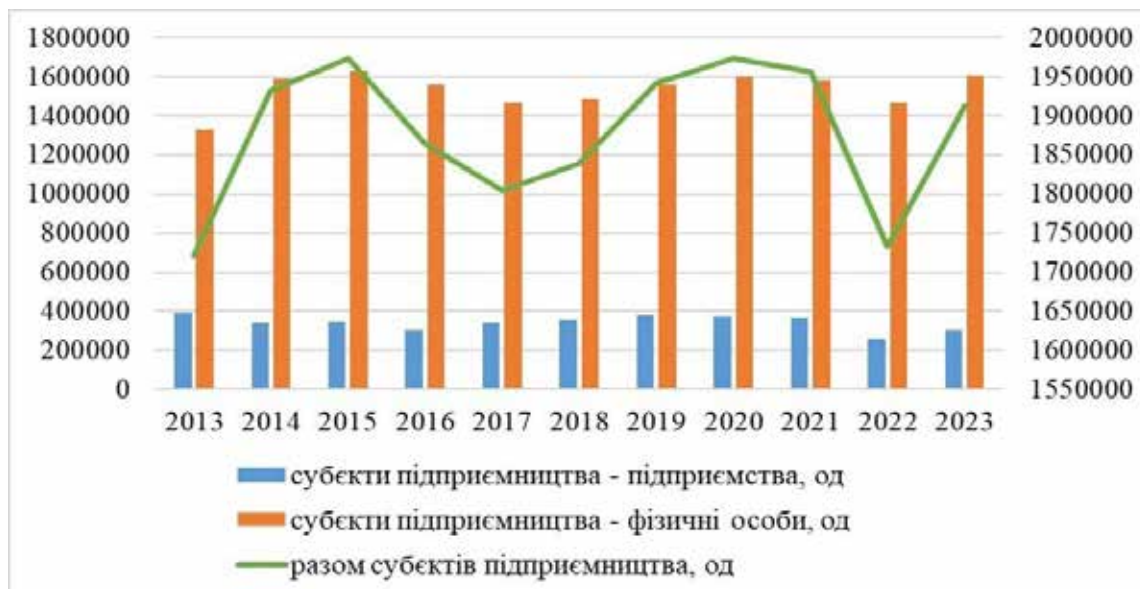

Рис. 1. Динаміка кількості суб'єктів гостинності у розрізі їх організаційно-правових форм протягом 2013–2023 років

Джерело: побудовано на основі [11]

Таблиця 3

Інноваційні напрямки розвитку індустрії гостинності України

Напрямки	Характеристики	Очікувані результати
Цифровізація сервісів	Впровадження онлайн-бронювання, мобільних додатків, чат-ботів, CRM-систем	Підвищення якості сервісу, персоналізація, зростання лояльності гостей
Безконтактні технології	Використання QR-меню, електронної реєстрації, безготівкових оплат, ключів зі смартфона	Підвищення безпеки, зручності та швидкості сервісу
Автоматизація бізнес-процесів	Впровадження систем управління персоналом, обліку витрат	Зниження витрат, підвищення ефективності управління
Сталий розвиток	Використання енергоощадних технологій, мінімізація відходів, локальні продукти	Формування еко-бренду, приваблення свідомих споживачів
Гастрономічні інновації	Створення тематичних меню, фуд-фестивалі, адаптація до нових дієт (веган, безглютенові)	Розширення цільової аудиторії, підвищення унікальності пропозиції
Інклюзивність та доступність	Адаптація об'єктів для людей з інвалідністю, переклади меню, доступна навігація	Розширення ринку послуг, відповідність міжнародним стандартам
Розвиток персоналу	Онлайн-навчання, симуляції, сертифікаційні програми з цифрових компетенцій	Підвищення професійного рівня, мотивація, зменшення плинності кадрів
Кібербезпека	Захист баз споживачів, безпечні онлайн-операції	Підвищення довіри споживачів, зменшення фінансових ризиків

Джерело: сформовано автором

сервісів, яка передбачає активне використання онлайн-бронювання, мобільних додатків, CRM-систем та чат-ботів. Такі рішення оптимізують взаємодію зі споживачами та забезпечують персоналізований підхід та підвищення рівня задоволеності гостей. У сучасних умовах також зростає значення безконтактних технологій: QR-меню, електронна реєстрація, безготівкові платежі, використання смартфонів як ключів, що підвищує безпеку, зручність і швидкість обслуговування. Автоматизація бізнес-процесів дає змогу значно підвищити операційну ефективність. Важливим напрямком є сталий розвиток, що охоплює використання енергоощадних технологій, локальних продуктів, мінімізацію відходів і впровадження екологічно відповідальних практик. Розвиток гастрономічних інновацій дозволяє розширити цільову аудиторію та підвищити унікальність послуги.

Суттєву увагу необхідно приділяти інклюзивності та доступності, забезпечуючи адаптацію об'єктів для людей з інвалідністю, багатомовність меню, доступну навігацію тощо. Розвиток людського капіталу через онлайн-навчання, симуляції та сертифікацію цифрових компетенцій персоналу є передумо-

вою для успішного впровадження інновацій. Питання кібербезпеки та захисту персональних даних потребують комплексного підходу відповідно до міжнародних стандартів, що підвищує довіру гостей і знижує ризики фінансових втрат. Зазначені напрямки формують основу інноваційної стратегії модернізації індустрії гостинності України та відповідають як внутрішнім потребам гостинності, так і глобальним викликам, забезпечуючи її конкурентоспроможність у середньо- та довгостроковій перспективі.

Висновки. Визначено уніфіковані принципи інноваційного розвитку підприємств індустрії гостинності, які виступають фундаментом для формування ефективної стратегії адаптації до умов невизначеності та забезпечення стійкого зростання. Їх системне впровадження дозволяє підвищити якість сервісу, задовольнити зростаючі очікування споживачів та забезпечити внутрішню згуртованість колективу, процесну ефективність, цифрову трансформацію і соціальну відповідальність бізнесу.

Досліджено світовий досвід інноваційного розвитку індустрії гостинності, який демонструє широкий спектр ефективних стратегій,

адаптованих до різних викликів, від воєнних конфліктів і економічних криз до потреб цифрової трансформації. Ізраїль, Польща, Хорватія, Південна Корея, Німеччина та інші країни, успішно інтегрують інновації в систему управління бізнесом гостинності, зосереджуючи увагу на технологічній модернізації, сталому розвитку, безпеці та гнучкому реагуванні на зміни. Кожна з цих країн має унікальний шлях адаптації, який дозволив зберегти конкурентоспроможність і стійкість індустрії навіть у складних умовах.

Проаналізовано динаміку суб'єктів індустрії гостинності України у 2013–2023 роках, яка демонструє наявність суттєвого потенціалу для інноваційного розвитку досліджуваної сфери. Домінування фізичних осіб-підприємців створює сприятливе середовище для швидкого впровадження нових технологічних та організаційних рішень завдяки їхній гнучкості, мобільності та підприємницькій ініціативі. Відновлення зростання кількості суб'єктів гостинності у 2023 році, після періодів криз свідчить про адаптивну спроможність

індустрії до зовнішніх викликів і її готовність до трансформації. Такий підхід формує передумови для реалізації інноваційних стратегій, зокрема в напрямі цифровізації, сталого розвитку, сервісної модернізації та інтеграції у глобальні тренди сфери гостинності.

Запропоновано інноваційні напрямки розвитку індустрії гостинності України, які мають стратегічне значення для підвищення її конкурентоспроможності, адаптації до сучасних викликів і забезпечення сталого зростання. Впровадження цифрових сервісів, автоматизація процесів, використання безконтактних і сталих технологій, розвиток гастрономічних та інклюзивних практик, підвищення кваліфікації персоналу та забезпечення кібербезпеки створюють передумови для якісної трансформації досліджуваної сфери. Комплексна реалізація цих напрямків дозволить підприємствам гостинності ефективно функціонувати в умовах невизначеності та інтегруватися у глобальний ринок, посилюючи міжнародну привабливість України як туристичної дестинації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Благополучна А., Поворознюк І., Штангеева Н. Роль штучного інтелекту у персоналізації сервісу у готелях та ресторанах. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2024. № 9 (27). С. 69–77.
2. Вдовічена О., Паламарек К. Роль світових інноваційних технологій у розвитку готельно-ресторанного бізнесу. *Інновації та технології в сфері послуг і харчування*. 2024. № 2 (12). С. 22–27.
3. Дашук Ю., Матвійчук Л. Туристична політика в умовах сьогодення: досвід України. *Економіка та суспільство*. 2022. № 36. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1122> (дата звернення: 27.06.2025).
4. Д'яконова А., Тітомир Л., Жовтяк К. Інноваційні технології як фактор формування стратегії управління якістю послуг в готельно-ресторанному бізнесі. *Економіка та суспільство*. 2023. № 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-22> (дата звернення: 12.06.2025).
5. Кіш Г. Інноваційні технології в діяльності готельно-ресторанних підприємств. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 6 (12). С. 65–77.
6. Ковальчук С. Дослідження стану та тенденцій розвитку індустрії гостинності України. *Трансформаційна економіка*. 2024. № 2 (7), С. 27–32.
7. Лисюк Т. В., Матвійчук Л. Ю., Лепкий М. І. Інноваційні інформаційні технології туристичних підприємств. *Економічний форум*, 2021. № 1(3), С. 78–87.
8. Матвійчук Л. Ю., Смаль Б. А. Регіональні аспекти розвитку конкурентних переваг індустрії гостинності. *Економічні науки: збірник наукових праць ЛНТУ*. Серія «Регіональна економіка». № 18 (71). Луцьк: ІВВ ЛНТУ, 2021. С. 169–179.
9. Мельник Т. М., Дробот О. В. Вплив війни на індустрію гостинності в Україні. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2023. № 42. С. 121–127.
10. Онищук Н. В. Розвиток індустрії гостинності в Україні та світі. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. № 4 (21). С. 297–304.
11. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 15.06.2025).
12. Сіра Е. О., Голубець І. М., Безрученков Ю. В. Післявоєнне відновлення туризму в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2022. № 68. С. 155–158.

REFERENCES:

1. Blahopoluchna A., Povorozniuk I., Shtanheieva N. (2024) Rol shtuchnoho intelektu u personalizatsii servisu u hoteliakh ta restoranakh [The role of artificial intelligence in personalizing service in hotels and restaurants]. *Aktualni pytannia u suchasni nautsi*, no. 9 (27), pp. 69–77.
2. Vdovichen O., Palamarek K. (2024) Rol svitovykh innovatsiinykh tekhnolohii u rozvytku hotelno-restorannoho biznesu [The role of global innovative technologies in the development of the hotel and restaurant business]. *Innovatsii ta tekhnolohii v sferi posluh i kharchuvannia*, no. 2 (12), pp. 22–27.
3. Dashchuk Yu., Matviichuk L. (2022) Turystychna polityka v umovakh sohodennia: dosvid Ukrainy [Tourism policy in today's conditions: the experience of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 36. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1122> (accessed June 27, 2025).
4. Diakonova A., Titomyr L., Zhovtiak K. (2023) Innovatsiini tekhnolohii yak faktor formuvannia stratehii upravlinnia yakistiu posluh v hotelno-restorannomu biznesi [Innovative technologies as a factor in forming a service quality management strategy in the hotel and restaurant business]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-22> (accessed June 12, 2025).
5. Kish H. (2023) Innovatsiini tekhnolohii v diialnosti hotelno-restorannykh pidpriemstv [Innovative technologies in the activities of hotel and restaurant enterprises]. *Aktualni pytannia u suchasni nautsi*, no. 6 (12), pp. 65–77.
6. Kovalchuk S. (2024) Doslidzhennia stanu ta tendentsii rozvytku industrii hostynnosti Ukrainy [Research on the state and development trends of the Ukrainian hospitality industry]. *Transformatsiina ekonomika*, no. 2 (7), pp. 27–32.
7. Lysiuk T., Matviichuk L., Lepkyi M. (2021) Innovatsiini informatsiini tekhnolohii turystychnykh pidpriemstv [Innovative information technologies for tourism enterprises]. *Ekonomichni forum*, no. 1(3), pp. 78–87.
8. Matviichuk L., Smal B. (2021) Rehionalni aspekty rozvytku konkurentnykh perevah industrii hostynnosti [Regional aspects of developing competitive advantages in the hospitality industry]. *Ekonomichni nauky: zbirnyk naukovykh prats LNTU. Seriiia «Rehionalna ekonomika»*, no. 18 (71). Lutsk: IVV LNTU, pp. 169–179.
9. Melnyk T., Drobot O. (2023) Vplyv viiny na industriiu hostynnosti v Ukraini [The impact of the war on the hospitality industry in Ukraine]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, no. 42, pp. 121–127.
10. Onyshchuk N. (2019) Rozvytok industrii hostynnosti v Ukraini ta sviti [Development of the hospitality industry in Ukraine and the world]. *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia*, no. 4 (21), pp. 297–304.
11. Ofitsiinyi sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [Official website of the State Statistics Service of Ukraine]. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed June 15, 2025).
12. Sira E., Holubets I., Bezruchenkov Yu. (2022) Pislivoienne vidnovlennia turyzmu v Ukraini [Post-war revival of tourism in Ukraine]. *Infrastruktura rynku*, no. 68. pp. 155–158.